

Przejawy mineralizacji kruszczowej w utworach paleozoiku i prekambru, w strefie kontaktu bloku górnośląskiego i małopolskiego

Marek Markowiak*

Przejawy mineralizacji kruszczowej w utworach paleozoiku i prekambru występują głównie na bloku małopolskim, wzdłuż strefy tektonicznej Kraków–Lubliniec. Jest to mineralizacja zróżnicowana genetycznie i występująca

*Oddział Górnośląski, Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Królowej Jadwigi 1, 41-200 Sosnowiec

w skałach od prekambriu po dewon. Najpełniejsze podsumowanie danych dotyczących metalogenii w tym obszarze przedstawiła Ślósarz (1996). Spośród siedmiu wyróżnionych przez nią typów mineralizacji największe znaczenie praktyczne (w utworach starszych od mezozoiku) może mieć mineralizacja molibdenowo-miedziowo-wolframowa typu złóż porfirowych, wraz ze związaną z nią genetycznie mineralizacją skarnową magnetytowo-chalkopirytową. Koncentracje kruszców tego typu, o charakterze złożowym, stwierdzono w rejonie Myszkowa. Przejawy podobnej mineralizacji kruszcowej zaobserwowano również w rejonie Doliny Będkowskiej, Pilicy, Zawiercia, Mrzygłodu, Mysłowa i Żarek–Kotowic.

We wszystkich rejonach wyraźnie zaznacza się związek genetyczny mineralizacji kruszcowej z intruzjami granitoidów i związanych z nimi intruzjami porfirów. W rejonach w których intruzji granitoidów nie stwierdzono (Mysłów, Żarki–Kotowice) można się ich spodziewać na większej głębokości (świadczą o tym intensywne przeobrażenia termiczno-metasomatyczne).

Wszystkie rozpoznane intruzje granitoidów zgrupowane są na bloku małopolskim, w zachodniej, krawędziowej części tego bloku i są prawdopodobnie związane z batolitem granitoidowym, zaznaczającym się na mapach grawimetrycznych jako ujemna anomalia rozciągająca się od Wolbromia do Żarek (długość ok. 30 km). Według Żaby

(1999) granitoidy wdzierały się w przestrzeń powstałą w aktywnych, ekstensyjnych strefach ścinania. Doszło do tego po westfalu B (faza leońska). W rejonie Myszkowa wiek mineralizacji kruszcowej określono na 300 mln lat.

Na omawianym obszarze nadal istnieją perspektywy odkrycia bogatych ciał rudnych (Habryn i in., 1994). W rozpoznaniu geologicznym zachodniej krawędziowej części bloku małopolskiego występują wyraźne luki, począwszy od badań podstawowych (badania grawimetryczne i magnetyczne) do badań geochemicznych i mineralogicznych na istniejących rdzeniach. Podjęte w ostatnim czasie prace pozwalają na wyznaczenie obszarów perspektywicznych dla występowania koncentracji rud polimetalicznych typu złóż porfirowych.

Literatura

- HABRYN R., MARKOWIAK M. & ŚLÓSZARZ J. 1994 — Perspektywy udokumentowania nowego ciała rudnego w kierunku na NW od złóża molibdenowo-wolframowo-miedziowego Myszków. *Prz. Geol.*, 42: 611–620.
- ŚLÓSZARZ J. 1996 — Waryscyjska mineralizacja kruszcowa w rejonie krakowsko-częstochowskim — rys metalogeniczny. [W:] *Tektonika i rozwój budowy geologicznej północnej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego oraz strefy fałdowej Kraków–Lubliniec*. Mat. Konf. Nauk. Sekcji Tektonicznej Pol. Tow. Geol., UŚL, 8–9 listopada 1996, Katowice–Sosnowiec.
- ŻABA J. 1999 — Ewolucja strukturalna utworów dolnopaleozoicznych w strefie granicznej bloków górnośląskiego i małopolskiego. *Pr. Państw. Inst. Geol.*, 166: 1–162.